Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3–3

Nr. 590

Wilno, dnia 14.I.1932 r.

Treść numeru:

-----oo:§:oo-----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"L i e t u v o s A i d a s" o k o n f e r e n c j i w O u c h y .

"Lietuvos Aidas" Nr.7 z dn.11.I.1932 r. Art.p.t."Ouchy".

Streszczenie:

25 i 26 b.m. odbyć się ma w Ouchy /Szwajcarja/ międzynarodo-
wa konferencja w sprawie reparacyj i długów wojennych. Jednocześnie
25 b.m. rozpocznie się w Genewie kolejna sesja Rady L.N. Obrady obu
konferencyj będą więc toczyły się równolegle. Litwa w konferencji tej
udziału brać nie będzie. Jednak sprawa reparacyj interesuje również
Litwę, gdyż obszar Kłajpedy obciążony jest częścią niemieckich repar-
racyj. Rozmiar tych reperacyj dla Kłajpedy nie został jeszcze osta-
tecznie wyjaśniony. Życzyć należy, by konferencja w Ouchy się udała
i w myśl zasad prawa i sprawiedliwości

K r o n i k a .

R o k o w a n i a l i t e w s k o - n i e m i e c k i e .Jak podaje
"Memeler Dampfboot" /Nr.8/, prowadzone ostatnio między Litwą a Niemca-
mi rokowania w Kownie na temat różnych spraw politycznych i gospodar-
czych nie doprowadziły dotychczas do pozytywnego wyniku. Były to właś-
ciwie rokowania wstępne. Właściwe rokowania będą podjęte w połowie
b.m. Oczekuje się w związku z tem przybycia do Kowna rzeczoznawcy
niemieckiego Ministerstwa Spraw Zagr. w zakresie eksportu i spraw
gospodarczych p.Szlesingera. W tych dniach mają być zawarte w Berlinie
między Litwą a Niemcami umowy w czysto technicznych sprawach.

W s p ó ł p r a c a t o w a r z y s t w p a ń s t w n a d b a ł -
t y c k i c h i c z e c h o s ł o w a c k i c h .Jak podaje "Dzień
Kowieński" /Nr.8/, niedawno w Pradze nastąpiło zjednoczenie towarzystw
czechosłowackich i t-stw państw bałtyckich /Litwy, Łotwy, Estonji i
Finlandji/, mających na celu współpracę w pogłębianiu stosunków mię-
dzy państwami bałtyckiemi a Czechosłowacją. 13 b.m. w Pradze zjednocze-
nie to w celu wzajemnego zaznajomienia się urządza wspólny wieczór,
na którym wygłoszony będzie odczyt o stosunkach literackich tych
państw. W pracach towarzyszenia z miejscowej kolonji litewskiej bie-
rze udział praskie t-stwo studentów litewskich "Lithuania".

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNETRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"L i e t u v o s Ż i n i o s" o p o t r z e b i e o b j e k t y w - n o ś c i w o c e n i e s y t u a c j i n a L i t w i e .

"Lietuvos Żinios" Nr.7 z dn.11.I.1932 r.Art.p.t."Przedew-
szystkiem objektywność". Streszczenie:

"Lietuvos Aidas" zarzuca prasie opozycyjnej szerzenie pe-
symizmu i zwala winę na opozycję za wszystkie niedomagania gospodar-
cze Litwy. Tymczasem prasa opozycyjna ani jednego faktu nie wymyśli-
ła. Większość wiadomości uzyskała prasa opozycyjna ze źródeł urzę-
dowych lub poważnych, zasługujących na wiarę instytucyj. Tak np. o
cenie na konie dowiedziała się prasa opozycyjna od Izby Rolniczej
o cenie na produkty dowiedzieć się można w każdym sklepie. O liczbie
sprzedanych z licytacyj gospodarstw mówią ogłoszenia komorników,
Bank Rolny i Ministerstwo Rolnictwa. O trudnościach bankowych poin-
formował w swoim czasie dyrektor Banku Litewskiego. i t.d.Ideałem pra-
sy opozycyjnej jest całkowity objektywizm. Dopiero w takich warunkach
społeczeństwo będzie mogło ufać prasie

"S o c j a l d e m o k r a t a s" w s p r a w i e u n i w e r s y t e - t u k a t o l i c k i e g o n a L i t w i e .

"Socjaldemokratas Nr.2. z dn.10.I.1932 r. Art.p.t."W spr -

---

wie uniwersytetu katolickiego na Litwie". Streszczenie:

Rząd zmniejszył etaty na wydziale filozoficzno-teologicznym Uniwersytetu kowieńskiego. Urażeni księża postanowili założyć na Litwie na wzór Ameryki czy Francji uniwersytet katolicki. Siły naukowe znalazłyby się, zdaniem księży, w kraju. Jeżeli chodzi o siędzibę uniwersytetu, to kwestja nie została jeszcze rozstrzygnięta. Co się tyczy wreszcie środków materjalnych, to zbiera się na uniwersytet ofiary z pośród księży i społeczeństwa.

Kraj niema przytułku, gdzieby znaleźli schronienie nędzarze, nie ma dostatecznej ilości mostów. Wieś litewska nie ma pomocy lekarskiej, a tymczasem kler litewski, opływając w dostatki usiłuje realizować niefortunne projekty.

K r o n i k a .

D o k o ł a w y b o r ó w b u r m i s t r z a .Jak podaje "Auszra" /Nr.7/, sprawa ostatecznego kandydata na burmistrza nie została jeszcze rozstrzygnięta. Oprócz kandydatów dawniejszych wysuwa się jeszcze kandydaturę p.Arawicziusa, inż.Stanajtisa, p.Indrysziunasa i prof. Voldemarasa. Pogłoski o kandydaturze tego ostatniego budzą wątpliwości ze względu na to, że ustawa o samorządach przewiduje, iż burmistrzem może być jedynie członek Rady Miejskiej.

R a d y e k o n o m i c z n e w p a r t j i n a r o d o w c ó w. Jak podaje "Auszra" /Nr.7/, zarząd centralny partji narodowców rozpatrywał ostatnio projekt stwarzania przy oddziałach partji rad ekonomicznych. W skład tych rad wchodziliby również przedstawiciele robotników, rolników i rzemieślników. Tego rodzaju rady mają być wprowadzone również przy oddziałach prowincjonalnych.

P r o j e k t o t w a r c i a g i m n a z j u m OO.F r a n c i s z k a n ó w w K r e t y n d z e .Jak podaje "Auszra" /Nr.7/, ojcowie Franciszkanie powzięli projekt otworzenia w Kretyndze z początkiem przyszłego roku szkolnego gimnazjum seraficznego/franciszkańskiego/. Budowa lokalu zacznie się już na wiosnę.

K o m i t e t o b o c h o d u s t u l e c i a ś m i e r c i ks. A n t o n i e g o S t r a z d a s a .Jak podaje "Auszra" /Nr.7/, utworzony został niedawno w Komajach komitet ochodu stulecia zgonu księdza Antoniego Strazdasa, działacza litewskiego i autora popularnego hymnu kościelnego "Pulkim ant kelių"... Na czele komitetu stanął ks.kanonik Tumas.

W s z e c h l i t e w s k i z j a z d K a s C h o r y c h .Jak podaje "Echo" /Nr.11/, w dn.17 b.m. miał się odbyć wszechlitewski zjazd Kas Chorych. Odbędzie się on jednak dopiero po wyborach do Rad Kas Chorych w Kownie i Poniewieżu w lutym.

P o c i ą g n i ę c i e d o o d p o w i e d z i a l n o ś c i s ą d o w e j "F e d e r a c j i P r a c y" z a o s z c z e r s t w o. Jak podaje "Echo" /Nr.11/, kowieński zarząd Kasy Chorych pociągnął do odpowiedzialności sądowej "Federację Pracy" za oszczerstwo podczas agitacji przedwyborczej. "Federacja Pracy" oskarżała mianowicie obecnych członków zarządu Kas Chorych o budowę własnych domów na rachunek Kasy, o nadużycia i t.d.

S p r a w a r a k i s k i e j "U k i n i n k u S a j u n g i". Jak podaje "Echo" /Nr.11/, Trybunał Najwyższy zajął się w dn.12 b.m. rozpatrywaniem w trybie apelacyjnym sprawy nadużyć rakiskiej "Ukininku Sajungi".

P r z y b y c i e w s c h o d n i o - p r u s k i e g o d z i a ł a c z a l i t e w s k i e g o M a c z u ł a j t i s a d o K o w n a .Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.8/, dn.10 b.m. przybył do Kowna litewski działacz w Prusach Wschodnich, prezes Zjednoczenia Litwinów w Niemczech p.Maczułajtis.

D o k o ł a w y b o r ó w d o K a s C h o r y c h . Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.7/, wybory do Kas Chorych odbędą się dn.31 b.m. i 1 lutego. Złożone zostały następujące listy: związków zawodowych /socjaldemokraci/, Federacji Pracy, robotników, urzędników i pracowników-Litwinów /narodowcy/, Polaków i Żydów. Listy te zostały złożone ze strony ubezpieczonych. Ze strony pracodawców zostały złożone następujące listy: ogólna lista litewska z prowizorem Makowskim i dr.Karwelisem na czele, lista litewskich pracodawców /narodowców/, lista żydowskich organizacyj ekonomicznych, lista rzemieślników żydowskich, lista pracodawców-Polaków oraz lista pracodawców ludowców i chrz.demokratów. Ogółem złożono 34 listy kandydatów /przeszło 10 razy więcej niż podczas poprzednich wyborów. Pracodawcy złożyli 21 list.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOSCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

N o w y l o k a l s z k o ł y p o l s k i e j w K o w n i e . Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.7/, 6 b.m. odbyło się poświęcenie nowego lokalu polskiej szkoły powszechnej na Zielonej Górze w Kownie.

W związku z tym faktem daje "Dzień Kowieński" odprawę złośliwej notatce "Auszry" /Nr.6/, która napisała: "Tam i tu". Podczas, gdy "L.A." pisze wstępne artykuły o Golgocie Wilna, tu w Kownie są otwierane nowe szkoły polskie. B.kierownik gospodarczego wydziału ministerstwa Sprawiedliwości p.Szalamor zbudował przy ul.Żmudzkiej nową polską szkołę początkową, która została uroczyście otwarta podczas Trzech Króli". "Auszra" w tej wzmiance utożsamiła poświęcenie nowego lokalu dawnej szkoły z otwarciem szkoły nowej, które wcale nie miało miejsca.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE .

K r o n i k a .

T a r c i a m i ę d z y p a r t y j n e n a g r u n c i e k ł a j p e d z k i m . Jak podaje "Lietuvos Aidas" /Nr.7/, na gruncie kłajpedzkim odbywają się teraz ostre tarcia między partją litewską a niemiecką. Dotychczas ludność Kłajpedy zbierała się dla rozpatrzenia spraw politycznych i ekonomicznych jedynie w czasie wyborów do sejmiku. Jedynie poszczególne partje na swych kolejnych zebraniach omawiały sprawy własne. Obecnie w każdej wsi i w każdem miasteczku głównie w dnie targowe zbierają się gromady rolników i wzywają Dyrektorjat do redukcji aparatu urzędniczego i płac urzędniczych oraz do udzielenia pomocy rolnikom. Ci sami ludzie, którzy niedawno jeszcze wyrażali partjom niemieckim zaufanie, oddając im w ręce ster rządów nad krajem, dzisiaj pod ich adresem grożą. Wychodzi na to, że partje większościowe sejmiku nie mogą temu się oprzeć i woli swych wyborców w życie wprowadzić.

Partje niemieckie reprezentują różnorakie interesy i narażone są na wzajemne konflikty. Obecnie Kłajpeda przeżywa doniosłe chwile. Ogół oskarża również rząd centralny, który się nie wtrąca do działalności władz autonomicznych nawet w wypadku naruszania przez te ostatnie statutu kłajpedzkiego. Aparat urzędniczy w Kłajpedzie jest ogromnie kosztowny. Wytwarza to sytuację szkodliwą nietylko dla obszaru Kłajpedy, lecz dla całego państwa, które będzie musiało ratować wycieńczony podatkami kraj Kłajpedzki.

B e z r o b o c i e w K ł a j p e d z i e . Jak podaje "Auszra"/Nr.[illegible] w ostatnich czasach w Kłajpedzie zarejestrowano w miejskiej inspekcji Pracy ogółem 1065 bezrobotnych, w tej liczbie 221 kobiet. Przeważnie są to robotnicy niekwalifikowani, a specjalistów rzemieślników wśród bezrobotnych znajduje się niewielu.

O g ó l n o l i t e w s k i s y n d y k a t f a b r y k a n t ó w m y d ł a . Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.8/, 11 b.m. w Kłajpedzie zawarli syndykat fabrykanci wytwórni mydła w Wielkiej Litwie i w kraju Kłajpedzkim.